

Савченко Лариса Дмитрівна

Київський національний університет

технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця – к. філол. н., доц. Гудкова Н. М.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ АМЕРИКАНСЬКОГО І БРИТАНСЬКОГО ВАРІАНТІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ В ХУДОЖНІХ ТВОРАХ

Відтворення діалектів англійської мови і варіативність перекладацьких стратегій завжди привертала увагу науковців та дослідників. В контексті культурної глобалізації та зростання попиту на українську продукцію ці малодосліджені питання набувають ще більшої актуальності у наукових колах. Переклад як творчий процес, як мистецтво є сферою дослідження мовознавців, літературознавців, психологів. Тому важливою задачею науковців є не тільки дослідити прийоми перекладу англійськомовних текстів, які б були зрозумілими українському читачеві, а й встановити шляхи передачі національного колориту оригінального твору, пролити світло на культуру іншого народу.

Найпоширенішою стратегією перекладу британських і американських лексичних одиниць є пошук еквівалентних відповідників в українській мові (аналогів). Цей підхід застосовується і для загальноновживаних слів, і для сленгу, наприклад, *autumn* (брит.) – *fall* (амер.) – *осінь* (укр.); *mate* (брит.) – *bud* (амер.) – *приятель* (укр.); *crisps* (брит.) – *potato chips* (амер.) – *картопляні чипси* (укр.); *waistcoat* (брит.) – *vest* (амер.) – *жилет* (укр.); *lift* (брит.) – *elevator* (амер.) – *ліфт* (укр.).

Окремої уваги заслуговують фразеологізми – багато з них мають однакові значення, але в залежності від варіанта англійської відрізняються складовими компонентами (Ковалюк, 2012, 134). Наприклад: *take something with a pinch of*

salt (брит.) – *take something with a grain of salt* (амер.) – *поставитися до чого-небудь з недовірою, з сумнівом* (укр.); *a drop in the ocean* (брит.) – *a drop in the bucket* (амер.) – *крапля в морі* (укр.); *sweep it under the carpet* (брит.) – *sweep it under the rug* (амер.) – *приховати щось* (укр.); *a skeleton in the cupboard* (брит.) – *a skeleton in the closet* (амер.) – *скелет у шафі* (укр.); *blow one's own trumpet* (брит.) – *blow one's own horn* (амер.) – *хизуватися* (укр.).

Зазвичай влучно підібрані відповідники цілком передають емоційне та стилістичне забарвлення і зберігають характеристикацію персонажа. Проте знаходження аналога є достатнім лише в тому випадку, якщо всі герої твору мають однакові клас і національність.

Коли персонаж вирізняється своїм мовленням, а інші персонажі сприймають його манеру говорити як незвичну чи дивну, це прийнято вважати свідченням низького соціального статусу і неосвіченості персонажа. Щоб відобразити це в перекладі, перекладач наповнює репліки персонажа суржиком, діалектизмами і просторіччями. Але якщо цей герой рівний усім іншим і за рівнем освіти, і за положенням у соціумі, як-от британець в американському оточенні, то можливість слідувати такому методу зникає, адже є ризик створити в читача неправильне уявлення про персонажа (Дитина, 2012, 203). Отже, перед перекладачем стоїть непроста задача показати різницю між двома варіантами мови, не принизивши жодну з них.

Складність полягає в тому, що в українській мові є лише один правильний, літературний варіант. Британський і англійський варіанти англійської мови є відносно рівноцінними в питанні правильності. Тому недоречно показувати різницю між ними за допомогою додавання в мовлення персонажів просторіч.

Таким чином, питання коректності перекладу американського і британського варіантів англійської мови на українську залишається відкритим і потребує подальшого дослідження.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гурко, О. (2022). Особливості функціонування сленгових одиниць у британському кінотексті. *Іншомовна комунікація: інноваційні та традиційні підходи*, (2), 78–98.
2. Дитина, Т. (2012). Мова як репрезентація соціальної влади: до питання перекладу регіональних варіантів англійської мови українськими діалектами (на матеріалі роману З. Сміт “Білі зуби” та його перекладів). *Іноземна філологія*. 2012, (124), 195–204.
3. Ковалюк, Ю. В. (2012). Варіантологічний аналіз фразеологізмів із онімним компонентом. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*, 1(24), 132–134.